

Kontrolní závěr z kontrolní akce

18/03

Peněžní prostředky poskytované nestátním neziskovým organizacím

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2018 pod číslem 18/03. Kontrolní akci řídila do 26. 11. 2018 členka NKÚ RNDr. Hana Pýchová a od 27. 11. 2018 kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Jan Vedral.

Cílem kontroly bylo prověřit nastavení a plnění cílů státní politiky vůči nestátním neziskovým organizacím (systém vícezdrojového financování projektů těchto organizací) a u vybraných ústředních orgánů státní správy prověřit systém poskytování peněžních prostředků z hlediska účelnosti, hospodárnosti a souladu s právními předpisy.

Kontrola byla prováděna u kontrolovaných osob v době od února do září 2018.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2016 až 2017, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo pro místní rozvoj (dále také „MMR“);

Ministerstvo vnitra (dále také „MV“);

Ministerstvo zemědělství (dále také „MZe“);

Ministerstvo životního prostředí (dále také „MŽP“);

Úřad vlády České republiky (dále také „Úřad vlády ČR“ nebo „ÚV ČR“);

Arcidiecézní charita Praha; Bioinstitut, o. p. s., Olomouc; In IUSTITIA, o.p.s., Praha; META, o.p.s. - Společnost pro příležitosti mladých migrantů, Praha; NIPI bezbariérové prostředí, o.p.s., Jihlava; Asociace pro interkulturní práci, z. s., Praha; Beleco, z.s., Praha; Český svaz včelařů, z.s., Praha; Senioři České republiky, z. s., Praha; Síť středisek ekologické výchovy Pavučina, z. s., Praha; Slovo 21, z. s., Praha; TEREZA, vzdělávací centrum, z.ú., Praha; Český svaz ochránců přírody, Praha; Klub českých turistů, Praha; PRO-BIO LIGA pobočný spolek, Praha; Svaz zakládání a údržby zeleně, Brno; Za snadné dárcovství, Praha.

Kolegium NKÚ na svém III. jednání, které se konalo dne 25. 2. 2019,

schválilo usnesením č. 10/III/2019

kontrolní závěr v tomto znění:

KLÍČOVÁ FAKTA

120 854

Počet evidovaných
nestátních neziskových
organizací Českým
statistickým úřadem¹
k 1. 1. 2016

6 941

Nestátní neziskové organizace
obdržely dotaci
ze státního rozpočtu²

ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU BYLY POSKYTNUTY DOTACE³
NESTÁTNÍM NEZISKOVÝM ORGANIZACÍM V LETECH 2014 AŽ 2017:

2014 = **14,99** mld. Kč

2016 = **11,88** mld. Kč

2015 = **11,95** mld. Kč

2017 = **14,38** mld. Kč

KONTROLOVANÝ OBJEM PENĚŽNÍCH PROSTŘEDKŮ

u poskytovatelů

u příjemců

dotační tituly **773** mil. Kč

projekty **281** mil. Kč

88 mil. Kč

¹ Jedná se o právní formy, které Rada vlády pro nestátní neziskové organizace považuje za NNO.

² Zdroj – *Rozbor financování nestátních neziskových organizací z veřejných rozpočtů v roce 2016* (dokument Rady vlády pro nestátní neziskové organizace).

³ Zdroj: IS Monitor.

I. Shrnutí a vyhodnocení

NKÚ provedl kontrolu plnění úkolů (opatření) definovaných strategickým dokumentem *Státní politika vůči nestátním neziskovým organizacím na léta 2015–2020* (dále také „*Státní politika vůči NNO 2015–2020*“)⁴ poskytovateli dotací a dále kontrolu vypovídací schopnosti *Rozboru financování nestátních neziskových organizací z veřejných rozpočtů v roce 2016* (dále také „*Rozbor financování 2016*“) a postupu při poskytování dotací nestátním neziskovým organizacím (dále také „NNO“). U příjemců dotací byla kontrola zaměřena na dodržení podmínek pro použití dotací ze státního rozpočtu (dále také „SR“).

1.

Strategický dokument státu *Státní politika vůči NNO 2015–2020* nevycházel z analýzy potřeb společnosti. Stálým poradním, iniciativním a koordinačním orgánem vlády České republiky v oblasti nestátních neziskových organizací je Rada vlády pro nestátní neziskové organizace (dále také „RVNNO“). Zástupci neziskového sektoru v ní mají nadpoloviční většinu⁵, mohou tak rozhodujícím způsobem ovlivňovat mj. obsah strategických materiálů, jakým byla např. *Státní politika vůči NNO 2015–2020*.

2.

Vyhodnocení splnění cílů stanovených *Státní politikou vůči NNO 2015–2020* provede Úřad vlády ČR až po ukončení doby, na kterou byla státní politika určena, tj. v roce 2021. Průběžné monitorování plnění dílčích úkolů Úřad vlády ČR neprovádí. Splnění některých dílčích cílů je podmíněno změnou právních předpisů (například zákon o statusu veřejné prospěšnosti, zákon o sociálním podnikání a zákon o dobrovolnictví).

3.

Ve vykazování objemu poskytnutých transferů NNO ze státního rozpočtu byly mezi výšemi vykazovanými v rozpočtovém informačním systému (dále také „RIS“) a výšemi uvedenými v *rozborech financování* za roky 2015 a 2016 zjištěny rozdíly 2,18 mld. Kč (v roce 2015) a 1,00 mld. Kč (v roce 2016). Ty byly způsobeny zejména tím, že při zpracování *rozborech financování* nevycházel Úřad vlády ČR z údajů rozpočtového informačního systému. Naprostá většina provedených úprav nebyla popsána ani vyčíslena, údaje uvedené v *rozborech financování* proto není možné zpětně ověřit. Vykazovaná výše poskytnutých transferů NNO v uvedených letech neodpovídá skutečnosti.

Úřad vlády ČR, MMR, MV, MZe a MŽP (dále také „poskytovatelé“) nepostupují transparentně, když neplní povinnosti uložené právními předpisy, zejména zákonem č. 218/2000 Sb.⁶ a vyhláškou č. 286/2007 Sb.⁷. Z porovnání údajů o výši poskytnutých transferů NNO v RIS a v centrální evidenci dotací vyplynulo, že poskytovatelé v centrální evidenci dotací neuveřejnili povinné informace o poskytnutých dotacích ve výši 3,51 mld. Kč (v roce 2016). Nejsou tak k dispozici veškeré informace o dotacích poskytnutých NNO. Kromě toho existuje

⁴ Strategický dokument schválen vládou ČR dne 29. 7. 2015 (usnesení vlády ČR ze dne 29. 7. 2015 č. 608).

⁵ Ve čtvrtém čtvrtletí 2017 bylo v RVNNO celkem 35 členů, z toho 20 členů zastupovalo neziskový sektor a 15 členů zastupovalo stát (resorty).

⁶ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

⁷ Vyhláška č. 286/2007 Sb., o centrální evidenci dotací.

riziko vytváření dalších nových informačních systémů, když stávající systémy mohou být kvůli nedůslednosti poskytovatelů mylně považovány za nefunkční.

4.

Poskytovatelé při posuzování žádostí o dotaci nepostupují jednotně. Dle *Zásad vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky* (dále také „*Zásady vlády*“) by měli poskytovatelé delegovat své zaměstnance do hodnotitelských komisí jiných poskytovatelů, vzájemně se informovat o výběrovém dotačním řízení, mj. proto, aby nedocházelo k duplicitním úhradám projektů a aby bylo zabezpečeno dodržení stanovené maximální hranice podpory (70 % prostředků ze SR). Kontrolou bylo zjištěno, že tímto ustanovením se řídil z kontrolovaných osob Úřad vlády ČR a částečně MV⁸.

V okamžiku posuzování žádosti o dotaci jednotliví poskytovatelé nemohou zjistit, zda žadatel nepředložil žádost s obdobnými či shodnými činnostmi také u jiného poskytovatele, ani ověřit, zda byla dodržena maximální hranice 70 % celkových nákladů a zda činnosti uvedené v žádostech o dotaci jsou stejné nebo podobné. To lze provést až následně posouzením projektů, ke kterým již bylo vydáno rozhodnutí o poskytnutí dotace. Souběh zdrojů ústředních orgánů státní správy v průběhu výběrového dotačního řízení nelze ověřit a poskytovatel (ÚV ČR, MMR a částečně MV) se opírá pouze o údaje uváděné žadatelem o dotaci.

Kontrolovaní poskytovatelé⁹ stanovili cíle kontrolovaných dotačních titulů obecně nebo nestanovili vůbec, proto nelze vyhodnotit účelnost a hospodárnost vynaložených prostředků státního rozpočtu.

5.

NKÚ kontrolou u 17 příjemců dotací zjistil, že deset z nich se dopustilo porušení podmínek, za kterých jim byly prostředky ze státního rozpočtu poskytnuty. Jednalo se například o použití dotace na úhradu neuznatelných nákladů, nerealizování aktivit, neinformování veřejnosti o realizaci projektu s finanční podporou ze strany státu.

Tyto zjištěné nedostatky NKÚ vyhodnotil jako skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně¹⁰ a předal oznámení příslušnému správci daně.

NKÚ proto doporučuje, aby:

- stát posílil vliv v RVNNO, například zvýšením počtu členů tak, aby počet zástupců státu měl rozhodující vliv;
- při zpracování *rozborů financování* vycházel Úřad vlády ČR z údajů vedených v rozpočtovém informačním systému, který slouží pro hodnocení výsledků rozpočtového hospodaření, a dále, aby Úřad vlády ČR vyžadoval podklady pro jeho zpracování od všech organizačních složek státu, které dotace NNO poskytly;
- stát pro stanovení oblastí dotační politiky vůči NNO a pro jejich hodnocení používal stejné právní formy NNO ve všech svých materiálech (ať už se jedná o *Hlavní oblasti státní dotační politiky vůči NNO*, nebo o *rozborů financování*);
- poskytovatelé si předávali informace o podaných žádostech o dotaci ze SR tím, že nevyřazené žádosti budou umisťovat do příslušného informačního systému bezodkladně (nejpozději do konce roku předcházejícího vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace) tak,

⁸ U čtyř z 15 kontrolovaných dotačních titulů.

⁹ Kromě Úřadu vlády ČR.

¹⁰ Ustanovení § 44 odst. 1 písm. b) zákona č. 218/2000 Sb.

aby ostatní poskytovatelé mohli ověřit, zda se aktivity uvedené v projektech nepřekrývají a nedochází k duplicitnímu poskytnutí dotací;

- výčet podmínek pro použití dotace uváděných poskytovatelem v rozhodnutí o poskytnutí dotace byl v *Zásadách vlády* rozšířen, např. o předložení průběžné zprávy o realizaci projektu nebo o povinné zveřejňování ročních zpráv o činnosti vč. účetní závěrky, a to pro všechny příjemce dotace ze státního rozpočtu.

II. Informace o kontrované oblasti

Úřad vlády ČR, MMR, MV, MZe a MŽP jsou ústředními orgány státní správy podle zákona č. 2/1969 Sb.¹¹, jsou správci kapitol státního rozpočtu podle zákona č. 218/2000 Sb., jsou organizačními složkami státu podle zákona č. 219/2000 Sb.¹² a účetními jednotkami podle zákona č. 563/1991 Sb.¹³. Úřad vlády ČR mj. zabezpečuje chod tzv. poradních a pracovních orgánů vlády, mezi které patří Rada vlády pro nestátní neziskové organizace. RVNNO v souladu se svým statutem mj. soustřeďuje, projednává a prostřednictvím svého předsedy předkládá vládě materiály týkající se NNO a vztahující se k vytvoření vhodného prostředí pro jejich existenci a činnost.

Nestátní neziskové organizace jsou právnické osoby nezávislé na státu a slouží k posílení participace občanů na veřejném životě a na řešení veřejných problémů. Stát podporuje NNO prostřednictvím dotací, neboť od NNO nakupuje služby, pomocí kterých realizuje politiku státu v oblastech, ve kterých je zajišťování služeb tímto způsobem výhodnější a efektivnější.

Usneseními vlády ČR ze dne 1. 2. 2010 č. 92, ze dne 19. 6. 2013 č. 479 a ze dne 6. 8. 2014 č. 657 byly schváleny *Zásady vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky*, které v návaznosti na zákon č. 218/2000 Sb. upravují poskytování dotací ze státního rozpočtu NNO. Ústřední orgány státní správy poskytující dotace NNO jsou *Zásadami vlády* vázány¹⁴. RVNNO zpracovává každým rokem dokument *Hlavní oblasti státní dotační politiky vůči NNO* (dále také „*Hlavní oblasti*“), který je schvalován vládou. Tento dokument vymezuje prostor státní dotační politiky vůči NNO a jeho konkrétní naplnění dotačními programy, které jsou v kompetenci jednotlivých resortů. RVNNO také každoročně zpracovává *rozběr financování nestátních neziskových organizací z veřejných rozpočtů*, jehož cílem je sledovat objem všech dotací poskytnutých nestátním neziskovým organizacím ze státního rozpočtu, z rozpočtů územních samosprávných celků a z rozpočtů státních fondů a také objem veřejných zakázek NNO financovaných ze státního rozpočtu a rozpočtů krajů.

¹¹ Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky.

¹² Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

¹³ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

¹⁴ Nad rámec *Zásad vlády* mohou ústřední orgány státní správy (poskytovatelé) upravit poskytování dotací ve své kompetenci svými předpisy a pokyny, pokud to věcné odlišnosti jejich dotačních programů a přijímaných projektů vyžadují.

Dokument *Státní politika vůči nestátním neziskovým organizacím na léta 2015–2020*, schválený vládou ČR dne 29. 7. 2015¹⁵, stanovil čtyři základní principy (hlavní cíle) státní politiky, a to:

1. vláda ČR podporuje trvalou udržitelnost silných, rozmanitých a nezávislých NNO;
2. vláda ČR bude usilovat o efektivní a transparentní navrhování státních politik vůči NNO včetně legislativních opatření, financování i jejich institucionálního zajištění;
3. vláda ČR bude podporovat dobrovolnictví a dárcovství jako projev participace občanů na věcech veřejných;
4. vláda ČR bude podporovat rozvoj efektivního a smysluplného partnerství a spolupráce s NNO.

Principy byly dále rozpracovány do východisek (dílčí cíle) a tato východiska do jednotlivých opatření.

Dotace poskytnuté NNO poskytovatelé evidují na základě zákona č. 218/2000 Sb. jako neinvestiční, příp. investiční transfery v rozpočtovém informačním systému spravovaném Ministerstvem financí. Tento informační systém mj. slouží k evidování příjmů a výdajů státního rozpočtu podle jednotného třídění tzv. rozpočtovou skladbou. V případě nesouladu údajů vedených v RIS a mimo RIS se považují za správné údaje vedené v RIS.

K evidenci údajů o NNO slouží také níže uvedené veřejné informační systémy:

- Informační systém *Centrální evidence dotací z rozpočtu* (dále také „IS CEDR“) obsahuje údaje o poskytnutých dotacích ze státního rozpočtu¹⁶. Správcem tohoto systému je Generální finanční ředitelství. Poskytovatelé dotací jsou v něm povinni zaznamenávat údaje o dotacích a jejich příjemcích dle zákona č. 218/2000 Sb. a vyhlášky č. 286/2007 Sb.
- Informační systém *DotInfo* obsahuje veškeré dokumenty a údaje rozhodné pro poskytování dotací¹⁷. Správcem tohoto systému je Ministerstvo financí. Poskytovatelé jsou povinni předávat Ministerstvu financí dokumenty a údaje dle zákona č. 218/2000 Sb.
- *Informační systém o nestátních neziskových organizacích* (dále také „IS NNO“) obsahuje databázi NNO, slouží k evidování a zobrazování základních informací, které se týkají NNO. Správcem tohoto systému je Ministerstvo vnitra. Registrace v tomto informačním systému není pro NNO povinná.

III. Rozsah kontroly

Kontrolní akcí bylo u Úřadu vlády ČR a čtyř ministerstev prověřeno, jak byla v letech 2016 a 2017 naplňována *Státní politika vůči nestátním neziskovým organizacím na léta 2015–2020*, zejména zda cíle dotačních programů navazovaly na definované potřeby společnosti, a zda byly peněžní prostředky státního rozpočtu vynaloženy poskytovateli dotací v souladu s právními předpisy, účelně a hospodárně. Kontrolní akcí byla také prověřována evidence

¹⁵ Usnesení vlády ČR ze dne 29. července 2015 č. 608.

¹⁶ Mezi tyto údaje patří výše poskytnuté dotace, název příjemce, název poskytovatele a výše finančních prostředků vrácených zpět do státního rozpočtu.

¹⁷ Mezi tyto údaje a dokumenty patří žádosti o dotace a rozhodnutí o poskytnutí dotace.

poskytnutých dotací nestátním neziskovým organizacím poskytovateli podpory a nastavení měřitelných indikátorů pro hodnocení cílů dotačních programů.

U příjemců dotací byla kontrola zaměřena na dodržování povinností vyplývajících z právních předpisů a z jednotlivých rozhodnutí o poskytnutí dotace.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2016 a 2017. *Rozbor financování* byl kontrolován pouze za rok 2016, neboť *rozbor financování* za rok 2017 nebyl do ukončení kontroly k dispozici.

Tabulka č. 1 – Výdaje státního rozpočtu poskytnuté na dotace NNO (v tis. Kč)

Druh výdaje – sledované výdaje ve SR	Výše poskytnutých dotací v roce	
	2016	2017
Celkem	11 879 318,16	14 377 442,05
Transfery obecně prospěšným společnostem	1 506 536,35	1 897 470,30
Transfery spolkům	5 955 142,15	7 801 456,80
Transfery církvím a náboženským společnostem	3 608 160,21	3 727 765,74
Transfery ostatním neziskovým a podobným organizacím	809 479,45	950 749,21

Zdroj: Monitor¹⁸.

Poznámky: transfery obecně prospěšným společnostem – výdaje SR sledované na rozpočtových položkách (dále také „RP“) 5221 a 6321; transfery spolkům – výdaje SR sledované na RP 5222 a 6322; transfery církvím a náboženským společnostem – výdaje SR sledované na RP 5223 a 6323; transfery ostatním neziskovým a podobným organizacím – výdaje SR sledované na RP 5229 a 6329.

U poskytovatelů činil kontrolovaný objem:

- poskytnutých peněžních prostředků z dotačních titulů 773 241 015 Kč;
- peněžních prostředků souvisejících s vybranými projekty 281 148 185 Kč.

U příjemců činil kontrolovaný objem peněžních prostředků 87 542 567 Kč.

Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období¹⁹.

¹⁸ Údaje vedené v rozpočtovém informačním systému jsou pravidelně zveřejňovány v Monitoru, který je dostupný na internetových stránkách Ministerstva financí.

¹⁹ S účinností od 1. ledna 2018 byl zákonem č. 367/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, upraven vztah poskytování dotací ze státního rozpočtu ke správnímu řádu. Touto úpravou došlo k podřízení procesu poskytování dotací ze státního rozpočtu správnímu řádu se stanovenými výjimkami a zvláštní úpravou některých institutů a umožnění soudního přezkumu rozhodnutí. V případě, že žádost o dotaci byla podána před účinností této změny, postupoval poskytovatel dotace podle ustanovení platných před nabytím účinnosti zákona č. 367/2017 Sb. Nově je tak upraveno zastavení řízení poskytovatelem, odstranění vad žádosti, doložení dalších podkladů, úprava žádosti a rozhodnutí.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

1. Státní politika vůči NNO na léta 2015 až 2020

Rada vlády pro nestátní neziskové organizace

V RVNNO je méně reprezentantů zastupujících stát než zástupců neziskového sektoru, kteří tak mají nadpoloviční počet hlasů. Počátkem roku 2015 měla RVNNO celkem 30 členů, z toho 13 členů zastupovalo stát a 17 zastupovalo neziskový sektor. Od schválení *Státní politiky vůči nestátním neziskovým organizacím na léta 2015–2020* vládou ČR, tj. od třetího čtvrtletí roku 2015, byl počet členů zastupujících stát zvýšen pouze o jednoho člena, a to zástupce Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. V období od června 2016 do dubna 2017 nebyl členem RVNNO zástupce Ministerstva financí. Od schválení *Státní politiky vůči NNO 2015–2020* vládou do konce roku 2017 byl počet členů zastupujících NNO zvýšen o čtyři členy. Ve čtvrtém čtvrtletí roku 2017 bylo v RVNNO 20 zástupců nestátních neziskových organizací a 15 reprezentantů zastupujících stát. Protože RVNNO rozhoduje hlasováním s rovnoprávným postavením všech členů, zástupci neziskového sektoru mohou rozhodujícím způsobem ovlivňovat obsah strategických materiálů, jakým je *Státní politika vůči nestátním neziskovým organizacím na léta 2015–2020*.

Při zpracování dokumentu *Státní politika vůči nestátním neziskovým organizacím na léta 2015–2020* se nevycházelo z analýzy potřeb společnosti, neboť z finančních důvodů žádná speciální analýza nebyla zpracována. RVNNO zřídila pracovní skupinu k přípravě *Státní politiky vůči NNO 2015–2020*. Členy této pracovní skupiny byli pouze zástupci nestátních neziskových organizací a zástupci akademické obce.

Návrh textu *Státní politiky vůči NNO 2015–2020* byl zpracován sekretariátem RVNNO, a to pouze na základě studií zpracovaných zástupci z neziskového sektoru. Dle sdělení Úřadu vlády ČR byl dokument projednán na jednání resortů, avšak z jednání neexistuje žádný zápis, kterým by bylo doloženo, že se na zpracování tohoto dokumentu podílely také resorty. Zástupci resortů se ke *Státní politice vůči NNO 2015–2020* vyjádřili v rámci připomínkového řízení, někteří z nich považovali dokument za velmi nepřehledný a nesrozumitelný.

2. Plnění *Státní politiky vůči NNO 2015–2020*

K naplnění hlavních cílů (principů) *Státní politiky vůči NNO 2015–2020* bylo stanoveno 40 opatření (úkolů), z nichž 22 bylo v době kontroly plněno, osm opatření bylo plněno částečně a deset opatření plněno nebylo.

Význam některých opatření není jednoznačný, např. není uvedeno, jak jsou definovány NNO, které vláda považuje za silné, rozmanité a nezávislé (princip č. 1). Opatření uvedená ve *Státní politice vůči NNO 2015–2020* jsou nejednoznačná a obecná.

Princip č. 1²⁰ byl stanoven obecně, bez uvedení, u kterých NNO bude vláda podporovat jejich trvalou udržitelnost, přičemž splnění jednoho ze sedmi východisek je podmíněno přijetím nového právního předpisu (zákon o sociálním podnikání). U jednoho z východisek principu

²⁰ Princip č. 1 – vláda ČR podporuje trvalou udržitelnost silných, rozmanitých a nezávislých NNO.

č. 2²¹ jsou přiřazena dvě obtížně slučitelná opatření, jedno požaduje zajistit rovné postavení NNO s jinými právními typy příjemců a druhé usiluje o určité výhody. Plnění principu č. 3²² je závislé na schválení zákona o dobrovolnictví, příprava této normy však byla usnesením vlády ČR ze dne 24. 10. 2016 č. 942 zastavena. U principů č. 1 a č. 4 jsou nástrojem plnění východiska také *Kritéria pro výběr partnerských NNO*, která byla schválena RVNNO, ale pro poskytovatele dotací nejsou závazná, pouze doporučující. Někteří poskytovatelé (MV, MZe) tato *Kritéria pro výběr partnerských NNO* nepoužili a stanovili jiná. Vzniká tak riziko nerovného přístupu k výběru partnerských NNO.

Úřad vlády ČR nemonitoruje průběžně plnění opatření stanovených *Státní politikou vůči NNO 2015–2020*. Vyhodnocení bude provedeno až po ukončení doby, na kterou byla *Státní politika vůči NNO 2015–2020* určena, tj. v roce 2021. Některé dílčí cíle z důvodu nepřijetí právních předpisů nebo změn stávajících právních předpisů splněny nebudou.

3. Zdroje dat o nestátních neziskových organizacích

Státní politika vůči NNO 2015–2020 ve východisku č. 5 u principu č. 1 stanoví: „Vláda bude usilovat o jednodušší dostupnost informací a dat, které NNO potřebují ke své úspěšné práci. Současně bude podporovat shromažďování informací a dat o NNO, přístupných veřejnosti.“ Toto východisko má být plněno opatřením ve znění: „Vytvořit na úrovni RVNNO nebo některého z jejích výborů stálou pracovní skupinu složenou ze zástupců institucí, které spravují státní informační systémy, která připraví strategii ke zpřístupnění informací a dat o NNO a pro NNO.“ Stanovení tohoto východiska Úřad vlády ČR odůvodňuje tím, že neziskový sektor projevuje potřebu vědět, kým je, a potřebuje obecnou zpětnou vazbu, a dále, že NNO nedisponují finančními prostředky na výzkumy o stavu neziskového sektoru. K plnění opatření byla RVNNO vytvořena pracovní skupina pro data o NNO, ale zástupci Ministerstva financí (dále také „MF“) a Generálního finančního ředitelství (dále také „GFŘ“) jako správců státních informačních systémů (IS *DotInfo* a IS *CEDR*) členy pracovní skupiny pro data o NNO nejsou.

Nesoulad informací o dotacích poskytnutých nestátním neziskovým organizacím

V *rozborech financování nestátních neziskových organizací z veřejných rozpočtů* jsou sledovány dotace poskytnuté nestátním neziskovým organizacím, a to v členění dle právních forem, které RVNNO považuje za NNO. Na druhé straně dokument, který RVNNO každoročně předkládá vládě ČR ke schválení pod názvem *Hlavní oblasti státní dotační politiky vůči nestátním neziskovým organizacím*, uvádí v porovnání s okruhem obsaženým v *rozborech financování* širší okruh příjemců dotací.

V příloze č. 1 tohoto kontrolního závěru je uveden přehled právních forem, které jsou používány pro stanovení okruhu příjemců dotací uváděných v *Hlavních oblastech, v Zásadách vlády, v rozborech financování* a ve statistickém zjišťování Českého statistického úřadu (dále také „ČSÚ“). Z porovnání těchto okruhů příjemců dotací je zřejmé, že ačkoliv jsou požadovány informace týkající se podpory pro nestátní neziskové organizace, nejsou používány stejné právní formy NNO.

²¹ Princip č. 2 – vláda ČR bude usilovat o efektivní a transparentní navrhování státních politik vůči NNO včetně legislativních opatření, financování i jejich institucionálního zajištění.

²² Princip č. 3 – vláda ČR bude podporovat dobrovolnictví a dárcovství jako projev participace občanů na věcech veřejných.

Rozbor financování nestátních neziskových organizací z veřejných rozpočtů v roce 2016 neodpovídá skutečnosti a byl vypracován nestátní neziskovou organizací

Rozbory financování nestátních neziskových organizací z veřejných rozpočtů za roky 2015 a 2016 vypracovala nestátní nezisková organizace (dále také „zpracovatel“), a to na základě objednávky Úřadu vlády ČR. Úřad vlády ČR akceptoval zpracování rozborů financování a uhradil v každém roce zpracovateli částky převyšující 160 tis. Kč vč. DPH.

Při tvorbě *Rozboru financování 2016* (prostředky ze SR) zpracovatel vycházel pouze z podkladů získaných od oslovených ministerstev (MF vyzváno k předání podkladů nebylo, přestože poskytlo dotace NNO), nikoliv také z údajů vedených v rozpočtovém informačním systému, přestože údaje v něm jsou dle zákona č. 218/2000 Sb. považovány za správné. Zpracovatel údaje z podkladů dále upravoval a do *Rozboru financování 2016* uvedl čtyři druhy úprav. Jen jedna z nich byla vyčíslena s uvedením poskytovatele, u kterého byla provedena. Další úpravy, které zpracovatel uvedl jako provedené, již nebyly podrobně popsány. Chyběly tak informace, na základě jakých kritérií (parametrů) byly úpravy provedeny, v jaké výši a u kterého poskytovatele. Kvůli chybějícímu popisu všech úprav, které byly provedeny, neporovnání s údaji vedenými v RIS a neuvedení rozdílů mezi nimi má *Rozbor financování 2016* omezenou vypovídací schopnost.

Na jedné straně správci kapitol státního rozpočtu výši poskytnutých dotací NNO komentují ve svém závěrečném účtu a vykazují ji v rozpočtovém informačním systému (veřejně dostupné zdroje), na druhé straně jsou zveřejňovány *rozborů financování*, které uvádějí odlišnou výši dotací poskytnutých nestátním neziskovým organizacím. Vládě ČR a veřejnosti jsou prezentovány údaje, které neodpovídají skutečnosti.

Tabulka č. 2 – Dotace vykázané ve finančním výkazu a uvedené v rozborech financování za roky 2015 a 2016 (v tis. Kč)

Kapitola státního rozpočtu	Vynaložené výdaje státního rozpočtu		
	Monitor (údaje z RIS)	Rozbory financování (po úpravách)	Rozdíl mezi údaji v Monitoru a údaji v rozborech financování
Celkem rok 2015	11 950 189,05	9 765 277,00	2 184 912,05
z toho:			
312 – Ministerstvo financí	17 992,70	0,00	17 992,70
313 – Ministerstvo práce a sociálních věcí	2 017 296,22	3 510 341,00	-1 493 044,78
Celkem rok 2016	11 879 318,16	10 873 365,00	1 005 953,16
z toho:			
312 – Ministerstvo financí	6 478,54	0,00	6 478,54
313 – Ministerstvo práce a sociálních věcí	2 532 411,10	4 050 215,00	-1 517 803,90

Zdroj: Monitor, *Rozbor financování nestátních neziskových organizací z veřejných rozpočtů v roce 2016*, *Rozbor financování nestátních neziskových organizací z veřejných rozpočtů v roce 2015*; výpočet NKÚ.

Poznámka: ve sloupci „Monitor (údaje z RIS)“ jsou uvedeny výdaje vykázané na rozpočtových položkách 5221, 5222, 5223, 5229, 3221, 6322, 6323 a 6329.

Ačkoliv Úřad vlády ČR měl k dispozici údaje o dotacích evidovaných v IS CEDR vždy za předchozí rok, nebyl tento zdroj dat uveden v *Rozboru financování 2016*.

Ani IS CEDR není spolehlivým zdrojem. Kontrolou bylo zjištěno, že v něm nejsou evidovány všechny poskytnuté dotace (viz též kontrolní akce NKÚ č. 15/31 – *Peněžní prostředky určené na zajištění informační podpory systému financování programů a dotací a vybrané dotace a programy reprodukce majetku*). Rozdíly v údajích o objemech poskytnutých dotací nejsou jen mezi rozpočtovým informačním systémem a *Rozborem financování 2016*, ale i v IS CEDR (tabulka č. 3).

Tabulka č. 3 – Poskytnuté dotace dle zdroje dat v roce 2016 (v tis. Kč)

	Vynaložené výdaje státního rozpočtu		
	Monitor (údaje z RIS)	Rozbor financování 2016 (po úpravách)	IS CEDR
Poskytnuté dotace ze státního rozpočtu celkem	11 879 318,16	10 873 365,00	8 368 429,44

Zdroj: Monitor, *Rozbor financování nestátních neziskových organizací z veřejných rozpočtů v roce 2016*, odpověď ÚV ČR na žádost NKÚ.

Poznámka: ve sloupci „Monitor (údaje z RIS)“ jsou uvedeny výdaje vykázané na rozpočtových položkách 5221, 5222, 5223, 5229, 6321, 6322, 6323 a 6329.

Dotace pro NNO jsou ve státním rozpočtu vykazovány v podseskupeních rozpočtových položek 522²³ a 632²⁴ rozpočtové skladby. Dotace neziskovým organizacím zřízeným podnikatelskými či finančními subjekty (jedná se např. o školské právnické osoby) jsou sledovány v jiných podseskupeních rozpočtových položek²⁵, a to vč. dotací pro jejich zakladatele. Ústřední orgány státní správy každým rokem ve svých zprávách o plnění výsledku rozpočtového hospodaření komentují čerpání a vývoj transferů poskytnutých NNO zařazených v podseskupeních rozpočtových položek 522 a 632. Z toho plyne, že nejsou komentovány ty dotace poskytnuté NNO, které jsou vykazovány v jiných podseskupeních rozpočtových položek. Tato skutečnost způsobuje problémy nejen při hodnocení plnění dílčích ukazatelů, ale také při zpracování *rozběrů financování*.

Omezený přístup veřejnosti k informacím o dotacích poskytnutých nestátním neziskovým organizacím a porušování povinností při evidování dotací v informačních systémech

MF a GŘŘ spravují informační systémy (IS *DotInfo* a IS CEDR), které obsahují údaje a dokumenty týkající se poskytnutých dotací ze státního rozpočtu (nejen NNO). Poskytovatelé mají povinnost, která vyplývá z právních předpisů, umísťovat do těchto informačních systémů údaje a dokumenty bez zbytečného odkladu. Kontrolou však bylo zjištěno, že poskytovatelé tuto povinnost neplní vůbec nebo jen částečně. Tím, že poskytovatelé neplní své povinnosti, nelze ověřit splnění podmínky uvedené v *Zásadách vlády*, a to dodržení maximální výše dotace, jejíž podíl na celkových nákladech projektu je 70 %, v případě, že projekt byl financován dotacemi od několika orgánů státní správy.

Pro poskytovatele dotací ze státního rozpočtu je povinností vkládat údaje a dokumenty o poskytnutých dotacích do IS *DotInfo* v souladu se *Zásadami vlády* a zákonem č. 218/2000 Sb. a do IS CEDR v souladu s vyhláškou č. 286/2007 Sb.

²³ *Neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím.*

²⁴ *Investiční transfery neziskovým a podobným organizacím.*

²⁵ Například v podseskupení rozpočtových položek 521 – *Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům* a 631 – *Investiční transfery podnikatelským subjektům.*

Kontrolou bylo zjištěno, že poskytovatelé (ÚV ČR, MZe, MV) v kontrolovaném období porušovali zákon č. 218/2000 Sb.²⁶ tím, že nepředávali dokumenty a údaje, které byly rozhodné pro poskytování dotací, do IS *DotInfo* bez zbytečného odkladu. MV u 23 projektů v roce 2016 a u jednoho projektu v roce 2017 nepředalo údaje a dokumenty do IS *DotInfo* vůbec. Dále poskytovatelé (ÚV ČR, MZe) porušili vybraná ustanovení vyhlášky č. 286/2007 Sb. tím, že do centrální evidence dotací nepřenesli údaje o účelově poskytnutých prostředcích a jejich příjemcích ve stanoveném termínu. Kontrolou bylo také zjištěno, že údaje a dokumenty o poskytnutých dotacích a jejich příjemcích nebyly zveřejněny, ačkoliv poskytovatelé (MMR, MV) data do neveřejné části IS CEDR přenesli. Publikování je závislé jednak na předání dat jednotlivými poskytovateli, jednak na umístění těchto dat do veřejné části IS CEDR, což zabezpečuje GFŘ.

Tím, že poskytovatelé nepostupují v souladu s právními předpisy, není možné používat údaje a dokumenty z IS CEDR a IS *DotInfo* pro posuzování a hodnocení žádostí o dotace v následujících letech ani pro zpracování *rozběrů financování*.

Kromě výše uvedených informačních systémů stát (MV) provozuje informační systém o nestátních neziskových organizacích, který zahrnuje evidenci nestátních neziskových organizací. Informace zveřejňované v tomto IS nejsou úplné, ve většině případů nejsou aktualizovány. Za správnost a úplnost informací by měly odpovídat jednotlivé NNO, avšak povinnost registrovat se a aktualizovat údaje jim není závazným způsobem stanovena. MV hradí za provoz IS zajišťovaného dodavatelským způsobem ročně 1,45 mil. Kč (vč. DPH).

4. Poskytování dotací

Cíle u většiny kontrolovaných dotačních titulů nebyly stanoveny

Ústřední orgány státní správy zajišťují své úkoly samy, případně prostřednictvím organizačních složek státu a příspěvkových organizací, jichž jsou zřizovateli, a prostředky na zajištění úkolů a potřeb společnosti v oblasti své působnosti plánují prostřednictvím rozpočtu a střednědobého výhledu. Pokud ústřední orgán státní správy nemůže zajišťovat plnění všech potřeb společnosti sám či prostřednictvím svých zřízených organizací, má možnost zajistit další potřeby prostřednictvím dotací, a to jednorázově v příslušném roce. Pokud by tato potřeba byla dlouhodobější, je možné peněžní prostředky na dotace zařadit do střednědobého výhledu a poté do návrhu státního rozpočtu.

V oblasti poskytování dotací nestátním neziskovým organizacím bylo kontrolou zjištěno, že ani jeden z poskytovatelů neprovedl speciální analýzu potřeb společnosti v působnosti svého resortu.

Cíle pro kontrolované dotační tituly stanovili z kontrolovaných osob jen dva poskytovatelé (Úřad vlády ČR a MV). MMR nestanovilo žádné cíle vztahující se k NNO. MŽP nestanovilo konkrétní a kvantifikovatelné cíle, kterých mělo být podporou NNO dosaženo. MZe pro rok 2016 nestanovilo žádné a pro rok 2017 pouze obecné cíle.

Průběh realizace projektu sledovali poskytovatelé Úřad vlády ČR, MŽP a v některých případech i MV. MZe provádělo vyhodnocování plnění cílů kontrolovaných dotačních programů,

²⁶ Ustanovení § 18a zákona č. 218/2000 Sb.

respektive podprogramů, až od roku 2017. Dotační tituly MV²⁷ neměly nastaveny indikátory či ukazatele, které by umožnily vyhodnocení dopadů vynakládaných prostředků SR.

Nejednotný postup poskytovatelů při výběrovém dotačním řízení

U navržených oblastí podpory stanovily kontrolované osoby cíle, kterých má být dosaženo, příliš obecně nebo nebyly stanoveny vůbec. MMR, MZe, MV a MŽP vymezily cílové skupiny obyvatel podpořených projektů příliš široce. Povinnost, aby v žádostech o dotace příjemci uvedli měřitelné a kvantifikovatelné cíle, kterých má být dosaženo, stanovil pouze Úřad vlády ČR.

Poskytovatel (ÚV ČR) nepožadoval, aby žadatelé v popisu projektu uvedli činnosti, které budou uhrazeny z dotace státního rozpočtu včetně vyčíslení. MV ani MZe nepožadovaly, aby žadatelé v rozpočtu vymezili položky, které budou hrazeny z dotace. V případech, kdy dotace není poskytnuta na krytí 100 % nákladů projektu, poskytovatel není schopen vyhodnotit, které aktivity a náklady mají být uhrazeny z dotace a které nikoliv.

Poskytovatelé posuzují žádosti ve dvou hlavních fázích, a to v tzv. formální a na ní navazující věcné. Formálním posuzováním jsou žádosti kontrolovány z hlediska úplnosti a včasného podání žádosti. Poskytovatelé Úřad vlády ČR, MMR a MŽP vyřazovali žádosti z výběrového dotačního řízení již ve fázi formálního posuzování. MZe předávalo k věcnému posouzení i takové žádosti, které obdrželo po termínu nebo které neobsahovaly všechny požadované dokumenty. Tím vytvářelo nerovné podmínky pro žadatele o dotaci. Obdobně postupovalo MV, když předávalo nekompletní žádosti²⁸ k věcnému posouzení.

Podle *Zásad vlády* mají ústřední orgány meziresortně spolupracovat při vyhodnocování žádostí o dotace (např. vzájemně delegovat členy do hodnotitelských komisí) nebo si průběžně poskytovat informace o výsledcích výběrových dotačních řízení a o rozhodnutích.

Kontrolou bylo zjištěno, že hodnotitelské komise Úřadu vlády ČR a MV²⁹ byly složeny i ze zástupců jiných resortů. U MMR, MŽP³⁰ a MZe byly hodnotitelské komise složeny pouze ze zaměstnanců resortu.

Úřad vlády ČR v roce 2016 (dotace na rok 2017) delegoval do svých hodnotitelských komisí kromě členů z jiných ústředních orgánů státní správy také členy z neziskového sektoru, kteří byli současně členy zastřešujících NNO (spolek Za snadné dárcovství a další žadatel), které žádaly o dotaci. Dále bylo kontrolou zjištěno, že člen komise pro hodnocení projektů (zástupce Ministerstva práce a sociálních věcí) neupozornil ostatní členy této komise na skutečnost, že projekt, o němž jedná, je již (v době výběrového dotačního řízení na rok 2017) částečně financován z rozpočtu Evropské unie (dále také „EU“) a Ministerstva práce a sociálních věcí.

Ministerstvo vnitra³¹ nestanovilo kritéria pro posouzení žádostí o podporu a pro proces výběru a hodnocení projektů na roky 2016 a 2017, nebylo tak možné ověřit, na základě kterých kritérií byly hodnotící komisí vybírány projekty.

²⁷ Dotační tituly *Integrace cizinců, Rozvoj dobrovolnické služby, Veřejně prospěšný program, Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru, Podpora zapojení do programů EU pro rok 2016.*

²⁸ Žádosti neobsahovaly všechny požadované dokumenty.

²⁹ Pouze u dotačních titulů: *Dotační programy pro NNO provozující evropské krizové či asistenční linky 116 000, 116 111, 116 006 v ČR, Prevence sociálně patologických jevů, Prevence korupčního jednání, Rozvoj dobrovolnické služby.*

³⁰ Pouze u podprogramu B.

³¹ U dotačního titulu *Integrace cizinců.*

Kontrolou u MMR zejména v oblasti cestovního ruchu bylo zjištěno, že cíle některých dotovaných projektů se shodují s cíli agentury CzechTourism, která je příspěvkovou organizací zřízenou MMR. NKÚ upozorňuje na riziko, že prostředky státního rozpočtu mohou být vynakládány duplicitně.

Povinnosti příjemců jsou stanoveny rozhodnutím o poskytnutí dotace. Kontrolou bylo zjištěno, že poskytovatelé uvedli mezi podmínkami použití dotace v rozhodnutích o poskytnutí dotace ty obecné podmínky, které jsou stanoveny *Zásadami vlády*, a další podmínky, které si mohli stanovit a stanovili sami. Podmínky pro použití dotace ze státního rozpočtu tedy nejsou jednotné (příloha č. 2).

Úřad vlády ČR rozhodnutím o poskytnutí dotace schválil výši poskytnuté dotace nižší, než kolik činí 70% podíl dotace ke krytí skutečně vynaložených celkových nákladů projektu, a současně v tomto rozhodnutí uvedl, že příjemce je povinen nepřekročit 70% podíl dotace. Existuje tak riziko, že při změně rozpočtu celkových nákladů projektu bude procentní podíl dotace vyšší než původní podíl schválený rozhodnutím o poskytnutí dotace.

MMR nejméně u jednoho žadatele vydalo rozhodnutí o neinvestiční dotaci na projekt, ačkoliv dle cíle projektu se jednalo o pořízení investice (mobilní aplikace).

MV nevyřadilo z výběrového dotačního řízení žádost o dotaci od žadatele, kterým byla veřejná výzkumná instituce zřízená Ministerstvem práce a sociálních věcí, a poskytlo tomuto žadateli dotaci z dotačního titulu určeného nestátním neziskovým organizacím.

MZe ani MV³² nepožadovaly ve vyúčtování dotace rozlišovat výdaje z různých zdrojů, neměly tak přehled o tom, které náklady byly skutečně uhrazeny z dotace a které hradil příjemce z vlastních nebo z jiných zdrojů.

Nedostatek informací pro sledování souběhu dotací k dodržení maximální hranice 70% financování projektu ze státního rozpočtu

Podle *Zásad vlády* může být dotace poskytnuta do výše 70 % celkových nákladů projektu uvedených v žádosti a tato podmínka je zahrnuta do příslušného rozhodnutí o poskytnutí dotace ze státního rozpočtu. Dále *Zásady vlády* stanovují, že projekt může být financován dotacemi od více orgánů státní správy, přičemž souběh těchto zdrojů nesmí činit více než 70 % celkových nákladů projektu.

Všichni kontrolovaní poskytovatelé v rozhodnutích o poskytnutí dotace uvedli jako povinnost příjemce nepřekročit 70% podíl při souběhu dotací ze státního rozpočtu. Kontrolou bylo zjištěno, že souběh zdrojů ústředních orgánů státní správy a nepřekročení stanoveného podílu podpory nelze ověřit v průběhu výběrového dotačního řízení. Ověření lze provést pouze u těch projektů, ke kterým již bylo vydáno rozhodnutí o poskytnutí dotace poskytovatelem. Dle současných právních předpisů je totiž poskytovatel povinen předat jak žádost o dotaci, tak rozhodnutí o poskytnutí dotace (údaje a dokumenty rozhodné pro poskytování dotací) do informačního systému *DotInfo* až po ukončení dotačního řízení. To má za následek, že poskytovatel nemůže předem ověřit, zda nedojde k podpoření stejné činnosti žadatele několika poskytovateli v různých projektech ani zda v důsledku podpory těchto projektů pak žadatel neuplatní stejné náklady ve vyúčtování těchto projektů. Existuje tak riziko, že poskytovatel poskytne prostředky SR na činnosti, na které žadatel o dotaci získá, příp. již získal, prostředky SR od jiných poskytovatelů.

³² U dotačního titulu *Integrace cizinců*.

Poskytovatelé nepožadovali označování dokladů z důvodu snížení možnosti duplicitní úhrady

Dle *Zásad vlády* není dovolena duplicitní úhrada stejných nákladů na projekt z různých zdrojů včetně zdrojů ze státního rozpočtu. *Zásady vlády* však neuvádějí, aby mezi podmínkami pro použití dotace uváděli poskytovatelé v rozhodnutích o poskytnutí dotace povinnost označování dokladů prokazujících skutečně vzniklé náklady související s projektem (např. číslem rozhodnutí). Tato podmínka se zpravidla používá pro snížení rizika předložení stejných dokladů více poskytovatelům současně. Tuto podmínku ve svých rozhodnutích neuváděly MŽP ani MMR.

MŽP stanovilo povinnost pro žadatele o poskytnutí dotace uvádět všechny potenciální zdroje financování projektu až od roku 2018. Do té doby MŽP nemělo přehled o finančních prostředcích příjemce z rozpočtů územních samosprávných celků, popř. jiných zdrojů financování.

Ze zákona se stanovuje rozpočet na jeden rok, ale smlouvy o dlouhodobé spolupráci mohou být uzavírány i na více let

Zásady vlády umožňují ústředním orgánům státní správy uzavřít s NNO smlouvu o dlouhodobé spolupráci³³. NNO, se kterou bude smlouva uzavřena, by měla naplňovat priority schválené vládou a ústřední orgán by měl stanovit transparentní a veřejné podmínky výběru NNO, se kterými hodlá smlouvu uzavřít. Závazek na víceleté financování u projektů vzniklý uzavřením smlouvy o dlouhodobé spolupráci³⁴, který je financován pouze dotacemi ze státního rozpočtu, nikoli formou programového financování, není v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb. Požadavek *Zásad vlády* na poskytnutí určitých záruk při financování lze považovat za legitimní, ale lze ho uplatnit pouze při tvorbě rozpočtu na příslušný rok a tvorbě střednědobého výhledu konkrétního poskytovatele dotací.

Dlouhodobé smlouvy uzavírali poskytovatelé Úřad vlády ČR, MV, MZe a MŽP. MZe nepostupovalo v souladu se *Zásadami vlády*, neboť nestanovilo jednoznačně transparentní a veřejné podmínky výběru NNO, se kterými hodlalo uzavřít smlouvy o dlouhodobé spolupráci. MZe v roce 2017 nezaslalo správci registru smluv ani jednu smlouvu o dlouhodobé spolupráci s NNO do 30 dnů od uzavření smlouvy, přestože to požaduje zákon č. 340/2015 Sb.³⁵.

MV uzavřelo smlouvy o dlouhodobé spolupráci dle vzoru smlouvy, který je přílohou *Zásad vlády*, na dva projekty v rámci dotačního titulu *Integrace cizinců*. Z uzavřených smluv vyplývá právní nárok na dotaci, což je v rozporu se zákonem č. 218/2000 Sb., protože právní nárok na dotaci vzniká až vydáním rozhodnutí o poskytnutí dotace. MV nespécifikovalo ve střednědobém výhledu předpokládanou výši nákladů na uzavřené smlouvy o dlouhodobé spolupráci, neboť uzavřené smlouvy neobsahují předběžný rozpočet na celou dobu trvání smluv.

MMR uzavřelo smlouvy o dlouhodobé spolupráci bez finančních závazků. Jeho schválený rozpočet (na rok 2016 a rok 2017) určený na podporu NNO však zahrnoval pouze dotace na

³³ Vzor smlouvy o dlouhodobé spolupráci je přílohou *Zásad vlády*.

³⁴ Uzavření smlouvy o dlouhodobé spolupráci podle vzoru, který je přílohou *Zásad vlády*.

³⁵ Zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv).

činnosti Horské služby ČR a projekty Klubu českých turistů. Ostatní dotace poskytnuté NNO v roce 2016 a 2017 nebyly rozpočtem zajištěny.

V případě smluv o dlouhodobé spolupráci uzavřených mezi MMR (poskytovatel) a NNO na více než jeden rok bylo mezi povinnostmi NNO uvedeno, že na roky, na které byla smlouva uzavřena, budou předkládány „zjednodušené žádosti o dotaci“. NKÚ upozorňuje na skutečnost, že zákon č. 218/2000 Sb., který upravuje postup poskytování dotací ze státního rozpočtu, nezná a ani neupravuje postup poskytování dotací na základě „zjednodušené žádosti o dotaci“.

Dotace nebyly ve všech případech poskytnuty v termínu stanoveném *Zásadami vlády*

Podle *Zásad vlády* mají být dotace vyplaceny na základě pravomocného rozhodnutí nejpozději do 31. března rozpočtového roku³⁶, pokud žadatel do tohoto data splní podmínky pro poskytnutí dotace ze státního rozpočtu. MZe (ve většině případů) a MV³⁷ vyplácely v kontrolovaném období dotace do 31. března. ÚV ČR, MŽP, MMR a MV³⁸ vyplácely dotace až po stanoveném termínu.

5. Skutečnosti zjištěné na vybraném vzorku projektů u příjemců dotací

Kontrola byla provedena u 17 příjemců dotací, kterým byly v letech 2016 až 2017 z dotačních titulů pro nestátní neziskové organizace poskytnuty prostředky na realizaci 45 projektů. U sedmi příjemců byla dotace použita v souladu s podmínkami stanovenými v rozhodnutích o poskytnutí dotace. U ostatních příjemců zjistil NKÚ například:

- nedodržení podmínek stanovených v rozhodnutí pro poskytnutí dotace,
- nedostatky v účetnictví,
- použití prostředků na úhradu neuznatelných nákladů,
- nedodržení stanoveného rozpočtu projektu,
- nerealizování aktivit, na které byla dotace poskytnuta,
- neefektivní použití prostředků.

Na základě zjištěných skutečností oznámil NKÚ příslušnému správci daně skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně dle ustanovení § 44 odst. 1 písm. b) zákona č. 218/2000 Sb. v úhrnné výši 3 630 501,85 Kč.

³⁶ Pokud je dotace vyplácena ve dvou částech, druhá část by měla být poskytnuta do 30. 9. a u dotací nad 10 mil. Kč může poskytovatel stanovit vlastní splátkový kalendář.

³⁷ Pouze u dotačního titulu *Veřejně prospěšný program*.

³⁸ U dotačních titulů *Integrace cizinců a Rozvoj dobrovolnické služby*.

Seznam použitých zkratk

ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DPH	daň z přidané hodnoty
EU	Evropská unie
GFŘ	Generální finanční ředitelství
<i>Hlavní oblasti</i>	<i>Hlavní oblasti státní dotační politiky vůči NNO</i>
IS CEDR	informační systém <i>Centrální evidence dotací z rozpočtu</i>
IS	informační systém
IS NNO	<i>Informační systém o nestátních neziskových organizacích</i>
MF	Ministerstvo financí
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MV	Ministerstvo vnitra
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
NNO	nestátní neziskové organizace
poskytovatelé	Úřad vlády České republiky, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí
RIS	rozpočtový informační systém
<i>rozbory financování</i>	materiály vydávané jednou ročně Radou vlády pro nestátní neziskové organizace pod názvem <i>Rozbor financování nestátních neziskových organizací z veřejných rozpočtů v roce...</i>
<i>Rozbor financování 2016</i>	<i>Rozbor financování nestátních neziskových organizací z veřejných rozpočtů v roce 2016</i>
RP	rozpočtová položka
RVNNO	Rada vlády pro nestátní neziskové organizace
SR	státní rozpočet
<i>Státní politika vůči NNO 2015–2020</i>	<i>Státní politika vůči nestátním neziskovým organizacím na léta 2015–2020</i>
ÚV ČR nebo Úřad vlády ČR	Úřad vlády České republiky
<i>Zásady vlády</i>	<i>Zásady vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky nestátním neziskovým organizacím ústředními orgány státní správy</i>
Zpracovatel	nestátní nezisková organizace, která zpracovala <i>rozbory financování nestátních neziskových organizací z veřejných rozpočtů</i> za roky 2015 a 2016

Sledované právní formy NNO

Právní formy	Hlavní oblasti	Zásady vlády	RVNNO	Rozbor financ.	ČSÚ	IS NNO
Bytová družstva					x	
Církevní organizace a náboženské společnosti	x		x		x	x
Účelová zařízení církví a náboženské společnosti	x	x		x		
Česká televize					x	
Český rozhlas					x	
Fyzické osoby	x	x ²				
Jiné účetní jednotky, které nebyly založeny a zřízeny za účelem podnikání, s výjimkou obchodních korporací						x
Mezinárodní organizace a sdružení					x	x
Nadace a nadační fondy	x	x	x	x	x	x
Obecně prospěšné společnosti	x	x	x	x	x	x
Organizace transformované dle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, a jiné subjekty mimo NNO	x					
Organizační jednotka sdružení			x			x
Organizační složka zahraničního nadačního fondu a nadace			x			
Politické strany a politická hnutí					x	
Právnícké osoby	x	x ¹				
Právnícké osoby působící v oblasti tělovýchovy, kultury a rekreace					x	
Příspěvkové organizace zřízené státem	x	x ¹				
Příspěvkové organizace zřízené územními samosprávnými celky	x	x ¹				
Rádio Svobodná Evropa					x	
Registrovaní poskytovatelé sociálních služeb bez ohledu na jejich právní formu a mimo působnost usnesení vlády k <i>Zásadám vlády</i>	x					
Sdružení			x			x
Spolky, včetně pobočných spolků	x	x	x	x	x	x
Školské právnícké osoby	x	x ¹	x	x	x	
Ústavy	x	x	x	x	x	x
Územní samosprávné celky	x					
Veřejné výzkumné instituce	x ³				x	
Vinařský fond					x	
Vybrané instituce zabývající se činnostmi souvisejícími s finančním zprostředkováním					x	
Vysoké školy	x	x ¹			x ⁴	
Zahraníční spolek a zahraniční pobočný spolek			x			
Zájmová sdružení právníckých osob	x	x ¹	x	x	x	x

Zdroj: Hlavní oblasti, Zásady vlády, odpověď na žádost, Rozbor financování 2016, ČSÚ (Program statistického zjišťování), IS NNO.

Poznámky: x¹ – právnícké osoby, jejichž hlavním předmětem činnosti je poskytování zejména zdravotních, kulturních, vzdělávacích a sociálních služeb a poskytování sociálně-právní ochrany dětí; x² – shodné s x¹, avšak o hlavním předmětu činnosti musí rozhodnout ústřední orgán; x³ – mohou být i veřejné výzkumné instituce zřízené státem; x⁴ – veřejné vysoké školy.

Podmínky pro použití dotace uvedené v kontrolovaných rozhodnutích o poskytnutí dotace

	ÚV ČR	MMR	MV	MZe	MŽP
Podmínky podle Zásad vlády:					
podmínky stanovené v bodu 22 části druhé Zásad vlády	A	A ¹	A	A	A ¹
rozdílení podmínek na závažné a méně závažné (část druhá bod 19 Zásad vlády)	A	N	A	A	N
Podmínky stanovené poskytovateli:					
vedení účetnictví o projektu odděleně	A	N	A	A	A
výčet neuznatelných nákladů	A	N	A	A	A
důvody pro krácení nákladů a dotace	A	N	A	A	A
realizace projektu v souladu s cíli dotace a s předloženou žádostí o dotaci	A	N ²	A	A	A
předložit průběžnou zprávu o realizaci projektu	A	N	A ³	N	A
rozsah předloženého vyúčtování dotace a zpracování závěrečné zprávy	A	N	A	A	A
označit doklady související s dotací například číslem rozhodnutí o poskytnutí dotace	A	N	A	A	N
změna rozpočtu projektu (celkový rozpočet projektu nesmí být překročen)	A ⁴	N	N	A ⁵	A ⁶

Poznámky: N – nestanoven; A – stanoven; A¹ – stanoven (dle Zásad vlády) s výjimkou podmínky pro postup při zadávání veřejných zakázek malého rozsahu; N² – nestanoven pro rok 2017; A³ – nestanoven u dotačních titulů *Veřejně prospěšný program a Rozvoj dobrovolnické služby*; A⁴ – max. 20 %; A⁵ – max. 10 %; A⁶ – max. 15 %.

Seznam příjemců a kontrolovaný objem dotací

Název příjemce	Kontrolovaný objem
Arcidiecézní charita Praha	3 307 900 Kč
Asociace pro interkulturní práci, z. s.	859 581 Kč
Beleco, z.s.	1 081 000 Kč
Bioinstitut, o. p. s.	1 237 164 Kč
Český svaz ochránců přírody	4 500 000 Kč
Český svaz včelařů, z.s.	27 879 820 Kč
In IUSTITIA, o.p.s.	690 000 Kč
Klub českých turistů	15 463 600 Kč
META, o.p.s. - Společnost pro příležitosti mladých migrantů	1 085 021 Kč
NIPI bezbariérové prostředí, o.p.s.	8 500 000 Kč
PRO-BIO LIGA pobočný spolek	1 150 000 Kč
Senioři České republiky, z. s.	2 934 108 Kč
Síť středisek ekologické výchovy Pavučina, z. s.	1 535 794 Kč
Slovo 21, z. s.	15 548 528 Kč
Svaz zakládání a údržby zeleně	398 951 Kč
TEREZA, vzdělávací centrum, z.ú.	800 000 Kč
Za snadné dárcovství	571 100 Kč
CELKEM	87 542 567 Kč